

Siguria e kartelave bankare

Kartela bankare është instrument pagese që i mundëson klientit qasje 24/7 në mjetet e tij financiare për të kryer pagesa apo realizuar tërheqje/deponime në bankomatë.

Për transaksionet në bankomat dhe pika të shitjes (POS) klienti identifikohet përmes PIN-it që vendos gjatë realizimit të transaksionit përderisa për transaksionet në internet respektivisht blerjet online klienti duhet të shpalos disa informata të rëndësishme si emri dhe mbiemri, numrin e kartelës, datën e skadencës së kartelës si dhe numrat e sigurisë që gjenden pas kartelës.

Andaj me qëllim të parandalimit të keqpërdorimeve eventuale, është shumë e rëndësishme që kartela dhe PIN-i të mbahen në vende të sigurta dhe të përdoren me kujdes.

Shpalosja e informatave të kartelës

Ne asnjë mënyrë informatat e kartelës dhe PIN-i nuk duhen t'iu shpalosen palëve të tjera.

Punëtorët e bankës pavarësisht pozitës, në asnjë formë nuk kërkojnë informatat e kartelës dhe kodet e sigurisë për transaksionet me kartela.

Informatat në vijim në asnjë mënyrë nuk duhet të ndahen me pale tjera përmes emailit, telefonit, pop up mesazhit në rrjete sociale dhe kanaleve tjera:

- *Numri i kompletuar i kartelës*
- *Afati i skadimit të kartelës (Muaji dhe Viti)*
- *Kodi 3 shifror mbrapa kartelës (CVV2)*
- *PIN i kartelës*
- *Kodi një përdorimesh që pranoni në telefonin tuaj përmes SMS, që përdoret për blerje online (3D Secure kodi)*

Gjitha këto informata, si dhe informata tjera plotësuese janë personale dhe nuk duhet të ndahen me dike tjetër, ashtu siç edhe nuk duhet të ndahet kartela me pale të tjera. Informatat dhe kartelat e bankës janë personale dhe ndarja e tyre, hap rrugë për keqpërdorim eventual të kartelës.

Rekomandime për transaksionet me kartela në internet

Krahas digjitalizimit të shërbimeve të ndryshme, edhe numri i transaksioneve online me kartela ka shënuar rritje. Rrjedhimisht tentimet për keqpërdorime të kartelave po ndodhin kryesisht në këto lloje pagesash, ku është më e lehtë për keqpërdoruesit të bëjnë një gjë të tillë.

Andaj rekomandohet që për këtë lloj të transaksioneve ti kushtohet kujdes me i lartë në veçanti pikave në vijim:

- *Kontrolloni nëse ueb faqja ku tentoni të bëni pagesën është valide duke bërë gjurmim në internet për të dhe analizuar komentet tjera*
- *Kontrolloni nëse ueb faqja përdorë parametrat e sigurisë si p.sh. nëse adresa fillon me "https"*
- *Sigurohuni të kryeni blerje tek tregtarë e pajisur me shërbimin 3D Secure dhe kontrolloni nëse ueb faqja i ka logot zyrtare të VISA dhe MasterCard*
- *Bëni gjithmonë mbylljen e faqes së tregtarit pas kryerjes së transaksionit të blerjes*

- Beni kujdes për anëtarësimet ne ueb faqe te ndryshme, kujdesuni qe te dhënat te mos ruhen, si dhe mos bëhen anëtarësime automatike
- Mos ndani përmes telefonit apo kanaleve sociale (Facebook, Viber, Whatsapp etj.) informatat e kartelës tuaj
- Evitoni ekspozimin e të dhënave të kartelës në kompjuterë publik

Rekomandime për transaksione me kartela ne POS terminale

Gjate realizimit te transakcionit ne POS, shmangni dorëzimin e kartelës te shitësi dhe tentoni te jeni afër gjate procesimit te transakcionit sidomos ne rastet ku kartela tentohet te lexohet përmes shiritit magnetik. Sigurohuni te përdorni mënyrën e pageses me rreze (contactless) për te evituar nevojën e dorëzimit te kartelës.

Gjate realizimit te ketyre transakcioneve rekomandohet:

- Mbroni PIN-in nga vëzhgimi, duke vendosur dorën për ta mbuluar
- Mos lini kartelën jashtë vështrimit tuaj gjate blerjes
- Sigurohuni që kartela kalohet vetëm një herë
- Shmangni pagesat ku tentohet te lexohet shiriti magnetik

Rekomandime për transaksione me kartela ne bankomate

Një nder funksionet kryesore te kartelës është tërheqja dhe deponimi ne bankomate. Përdorimi i kartelës në bankomat është një mënyrë komode dhe e thjeshtë për të marrë paratë andaj është shume e rëndësishme te sigurohuni që e bëni në mënyrën e duhur.

- Bëni kujdes para se te futni kartelën në bankomat, duke kontrolluar për prani të ndonjë pajisjeje të huaj
- Nëse vëreni ndonjë pajisje te dyshimte te pjesa ku futet kartela, vendoset PIN-i apo tek kamera, menjëherë te telefonohet Qendra e Thirrjeve
- Në asnjë mënyrë mos kërkoni apo pranoni ndihme nga persona qe nuk i njihni gjate realizimit te transakcionit ne bankomat
- Mos shkruani PIN-in ne vende te qasshme apo edhe ne vet kartelën tuaj
- Mos përcaktoni PIN lehte tu qëlluar, sikur 1234 apo ditëlindja juaj / ndonjë familjari tuja meqë janë informata lehte te qasshme për keqpërdoruesit.
- Në rast se dyshoni se PIN-i juaj mund të jetë kompromentuar, njoftoni menjëherë Bankën dhe ndryshoni sa më shpejt PIN në ATM më të afërt

Rekomandime tjera dhe informata shtese

- Fishingu (phishing) nënkupton përdorimin e e-mail apo dritareve “pop-up” për të marr informatat personale të konsumatorit (Numri i letërnjoftimit, numri i pasaportës, etj) si dhe të dhënat e kartelës (numri i kartelës, datën e vlefshmërisë, kodin verifikues). Andaj duhet te behet kujdes maksimal sidomos nga rrjetet sociale qe ju ftojnë te bëheni pjese te lojërave te fatit, kampanjave qe premtojnë dhurata dhe/apo ngjarjeve tjera te natyrës se njëjte.
- Përdorni shërbimet digjitale te bankës si platformat E/Mbanking dhe kontrolloni ne baza ditore transakcionet tuaja me kartela

- *Ne rast te dyshimeve, bllokoni menjëherë kartelën tuaj përmes E/Mbanking, Qendrës se thirrjeve apo përmes degës me te afërt*
- *Inkurajoheni te raportoni dhe kontestoni transaksionet qe nuk janë te njohura për ju, ne degën me te afërt apo përmes Qendrës se Thirrjeve. Banka do te shqyrtoj ankesën tuaj dhe do te inicioj procesin për kthim te mjeteve te keqpërdorura*